

Willkommen
Dobrodošli! Welcome
Bun venit! Добро дошли!

Nie otrzymać wynagrodzenia – Zaczniij dziać!

European Fair Mobility Project

European Fair Mobility Project

DGB fair

Poradnie dla pracowników z Europy Środkowej i Wschodniej
www.fair-labour-mobility.eu

Kierownictwo projektu

Dominiqne John

Telefon (+49) 030/21 24 05 40

John.Bfw@dgb.de

Vladimir Bogoeski

Telefon (+49) 030/21 23 29 96

Vladimir.Bogoeski@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität

Berlin

Dr. Sylwia Timm

Telefon (+49) 030/21 01 64 37

sylwia.timm@dgb.de

Vladimir Bogoeski

Telefon (+49) 030/21 23 29 96

vladimir.bogoeski@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität

Dortmund

Szabolcs Sepsi

Telefon (+49) 0231/54 50 79 82

szabolcs.sepsi@bfw.eu.com

Stefanie Albrecht

Telefon (+49) 0151/12 28 18 57

stefanie.albrecht@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Frankfurt/Menem

Letitia Matarea-Türk

Telefon (+49) 069/27 29 75 67

letitia.tuerk@igbau.de

Ilona Jocher

Telefon (+49) 069/27 29 75 66

ilona.jocher@igbau.de

Poradnia Faire Mobilität

Monachium

Nadia Kluge

Telefon (+49) 089/51 39 90 18

nadia.kluge@bfw.eu.com

Bojidar Beremski

Telefon (+49) 089/51 24 27 72

bojidar.beremski@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Stuttgart

Dr. Dorota Kempster

Telefon (+49) 0711/12 09 36 35

dorota.kempster@bfw.eu.com

Katarina Frankovic

Telefon (+49) 0711/12 09 36 36

katarina.frankovic@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Hamburg

Jochen Empen

Telefon (+49) 0151/22 21 64 38

empen.bfw@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität przy

FGS Familia, Bukareszt, Rumunia

Dan Cristescu

Telefon (+40) 03 12 38 86

dan@fgs.ro

Poradnia Faire Mobilität

przy ZSSS, Ljubljana, Słowenia

Ana Jakopič

Telefon (+386) 031 68 96 21

Ana.Jakopic@sindikar-zsss.si

Poradnia Faire Mobilität przy CITUB (KNSB) in Sofia, Bułgaria Nelly Botevska

Telefon (+359) 024 01 04 42

nbotevska@citub.net

Maq Gramovska

Telefon (+359) 024 01 04 78

mgramovska@citub.net

Finansowany ze
środków:

Hans Böckler
Stiftung

Zveza svobodnih sindikarov
Slovenije

Jeżeli twój pracodawca Ci nie płaci, możesz się bronić. Podejmując właściwe kroki masz dobre szanse na odzyskanie swoich pieniędzy. Tutaj dowiesz się, co możesz zrobić.

Co zrobić, gdy pracodawca nie płaci?

Powinieneś wiedzieć, że:

- ➔ Zawsze masz prawo do swojego wynagrodzenia – również wtedy, gdy otrzymałeś wypowiedzenie i nie masz pisemnej umowy o pracę.
- ➔ Należy pisemnie dochodzić zaległego wynagrodzenia, zanim wniesiesz powództwo. Może to spowodować, że pracodawca zapłaci wynagrodzenie i uniknie procesu sądowego.
- ➔ W Niemczech trzeba samemu dochodzić sędownie zaległego wynagrodzenia (samodzielnie, z pomocą adwokata lub związku zawodowego). Zarówno Policja jak i Urząd Celny (Zollamt) nie mogą domagać się w Twoim imieniu przysługującego Ci wynagrodzenia.

Jak mogę się zabezpieczyć?

Przed podjęciem pracy sprawdź, czy uzgodnione wynagrodzenie jest prawidłowe: Czy w Twojej branży obowiązuje płaca minimalna? Dowiedz się w związkach zawodowych lub w poradni!

Prowadź dokumentację swojej pracy: zapisuj dokładny czas pracy i przerw w pracy, miejsce pracy i wykonane zadania każdego dnia po pracy w notatniku lub kalendarzu pracy! Zapisz również nazwisko i adres pracodawcy, zakładu pracy lub zleceniodawcy, jak również świadków wykonanej przez Ciebie pracy.

Kiedy mogę dochodzić swojego wynagrodzenia?

Wezwij swojego pracodawcę do zapłaty, gdy nie zapłaci lub zapłaci za mało w ustalonym w umowie terminie płatności wynagrodzenia (najczęściej 15 dnia następnego miesiąca).

Uwaga na terminy: W umowie o pracę lub w układy zbiorowe pracy zawierają terminy do dochodzenia roszczeń ze stosunku pracy (t.z. terminy prekluzyjne), które

są często bardzo krótkie. Terminy te określają, jak długo możesz dochodzić swojego roszczenia o wynagrodzenie wobec pracodawcy. Sprawdź te terminy! Jeżeli w odpowiednim terminie nie wyślesz pisemnego wezwania z żądaniem zapłaty, możesz stracić prawo do swojego wynagrodzenia! Jeżeli minie termin zasięgnij od razu porady prawnej. Być może dochodzenie przed sądem jest jeszcze możliwe.

Jak prawidłowo dochodzić swojego wynagrodzenia?

Wyślij swojemu pracodawcy listę przepracowanych godzin ze wskazaniem, gdzie i w jakiej funkcji pracowałeś. Musisz podać dokładne sumy, które jest Ci dłużny twój pracodawca. Wyznacz termin 2 tygodni na zapłatę. Podaj dane swojego konta. Poproś w poradni o wzór pisma lub pomoc językową!

Uwaga: List należy podpisać i wysłać do pracodawcy pocztą jako przesyłkę poleconą. Również inna osoba może przekazać pracodawcy list w Twoim imieniu. Sądy nie uznają wezwania do zapłaty przez telefon, e-mail, SMS ani wezwania dokonanego w formie ustnej. Zachowaj kopię pisma i pokwitowanie z poczty jako dowód!

Ile wynagrodzenia mogę dochodzić?

Ważne, abyś żądał prawidłowej kwoty. Żądaj zawsze stawki godzinowej brutto lub miesięcznej brutto. Postępuj w następujący sposób:

1. Wylicz swoje roszczenie brutto za dany miesiąc. Pomnóż swoje godziny pracy przez stawkę godzinową z ewentualnymi dodatkami, np. za pracę w godzinach nocnych lub w dzień świąteczny.
2. Oblicz pozostałe zaległe sumy, np. nieuzasadnione potrącenia od wynagrodzenia lub wypłatę niewykorzystanego urlopu przy zakończeniu stosunku pracy (ekwiwalent za niewykorzystany urlop).
3. Wymień pobrane już kwoty netto (zaliczki).
4. Żądaj roszczenia brutto i podawaj otrzymane kwoty netto. Nie wliczaj kwoty końcowej i nie odejmuj netto od brutto!

Przykład:

Roszczenie brutto:

Godziny pracy: $160 \text{ h} \times 8,50 \text{ € brutto} = 1360 \text{ € brutto}$
+ dodatek za pracę w nocy: $32 \times (8,50 \text{ €} \times 0,25) = 68 \text{ € brutto}$
+ ekwiwalent za niewykorzystany urlop 2 dni: $16 \text{ h} \times 8,50 \text{ €} = 136 \text{ € brutto}$
= 1564 € brutto

Całkowite roszczenie: 1564 € brutto – 500 € netto

Jeżeli w ciągu dwóch tygodni nie otrzymasz płatności, wnieś pozew do niemieckiego sądu pracy. Dalsze informacje dostępne są w naszej ulotce „Nie otrzymałeś wynagrodzenia – Jak dochodzić go przed sądem?”

Nasza rada: Od pierwszego dnia pracy w Niemczech zostań członkiem związków zawodowych! Nawiąż kontakt ze właściwym branżowym związkiem zawodowym. W razie wątpliwości pytaj w poradni. Jeżeli jesteś członkiem związków zawodowych w swoim kraju rodzinnym, zapytaj we właściwym niemieckim związku zawodowym, czy Twoje członkostwo zostanie uznane.